

DE
METRA VAN HORATIUS,

VOORAFGEGAAN

DOOR EENE

INLEIDING IN DE METRIEK.

TEN GEBRUIKE DER

Latynsche Scholen,

DOOR

Dr. **K. T. OLUMPER,**

Leeraar aan het Athenaeum te *Maastricht.*

Te 's *HERTOGENBOSCH* en *MAASTRICHT,*
bij Gebr. **MULLER.**
1845.

INLEIDING.

I.

OVER DE METRISCHE VOETEN , DE VERDEELING DER VERSMATEN , VERSCHILLENDE NAMEN DER VERZEN , ENZ.

---

§ 1. Een vers , Grieksch *στίχος* of *κῶλον* , ontstaat , wanneer metrische voeten volgens bepaalde wetten verbonden worden. Onder *metrische voeten* (*pedes adstricti*) verstaat men woorden van twee , drie of vier lettergrepen van eene bepaalde kwantiteit , wanneer men deze woorden beschouwt als gelederen en deelen van een vers. Afzonderlijk , slechts volgens hunne kwantiteit beschouwd , vormen zij woordvoeten (*pedes soluti*). Dus heeft de hexameter :

Infandum , regina , jubes renovare dolorem ,
even zoo vele woordvoeten als woorden , te weten :

infandum, Mólóssus; *regina*, Antibacchius; *jubes*, Jambus; *renovare*, Paeon tertius; *dolorem*, Bacchius. Metrische of versvoeten daarentegen zijn er zes: *infan-* Spondaeus; *dum re-* Spondaeus; *gina ju-* Dactylus; *bes reno-* Dactylus; *vare do-* Dactylus; *lorem* Trochaeus.

§ 2. De metrische of versvoeten bestaan uit twee, drie of vier lettergrepen. Die van twee lettergrepen zijn vier in getal:

1. " " Pyrrhichius, als: lĕgĕ, lĕgĭt.
2. - - Spondaeus, als: lĕgĭ, lĕctŭ.
3. " - Jambus, als: lĕgŭnt, lĕgĕnt.
4. - " Trochaeus of Choreus, als: lĕgĭt, lĕctŭs.

Die van drie lettergrepen zijn acht:

1. " " " Tribrachys, als: lĕgĕrĕ, lĕgĭtĕ.
2. - - - Molossus, als: lĕgĕrŭnt, lĕgĭstĭ.
3. " " - Anapaestus, als: lĕgĕrĕnt, lĕgĕrĕs.
4. - " " Dactylus, als: lĕgĕrĕt, lĕgĕrĭs.
5. " - " Amphibrachys of Scolius, als: lĕgĕbĕt, lĕgĕndŭs.
6. - " - Amphimacer of Creticus, als: lĕgĕrĕnt, lĕgĕrĕs.
7. " - - Bacchius, als: lĕgĕbĕnt, lĕgĕbĕs.
8. - - " Palimbacchius of Antibacchius, als: lĕgĭssĕ, lĕctŭrŭs.

Die van vier lettergrepen zijn zestien:

1. " " " " Proceleusmaticus, als: rĕlĕgĕrĕ.

2. - - - - **Dispondaeus**, als: pērlēgīssēs, pērlēgīstī.
3. √ - √ - **Dijambus**, als: lēgēmīnī, lēgāmīnī.
4. - √ - √ **Ditrochaeus** of **Dichoreus**, als: lēgērāmūs.
5. - √ √ - **Choriambus**, als: lēctūs ērās, lēctūs ērīs.
6. √ - - √ **Antispastus**, als: lēgēbatūr, lēgēbāmūs.
7. √ √ - - **Ionicus a minore**, als: rēlēgēbant, rēlēgēbās.
8. - - √ √ **Ionicus a majore**, als: lēctūrūs ēs, lēctūrā sūm.

Hierbij komen nog vier Paeones en vier Epitriti. De eerste bestaan uit drie korte en eene lange, de tweede uit drie lange en eene korte lettergreep. Van de plaats, welke de lange lettergreep in de Paeones, en de korte in de Epitriti inneemt, worden zij eerste, tweede, derde of vierde Paeon of Epitritus genoemd. Dus:

9. - √ √ √ **Paeon primus**, als: lēgērīmūs, lēgērītīs.
10. √ - √ √ **Paeon secundus**, als: lēgēndūs ēs.
11. √ √ - √ **Paeon tertius**, als: lēgērērīs, lēgītōtē.
12. √ √ √ - **Paeon quartus**, als: lēgīmīnī, rēlēgērēt.

13. ♪ - - - Epitritus primus, als: rēlēgīstī,
lēgēndī sūnt.
14. - ♪ - - Epitritus secundus, als: lēctūs
ēssēs.
15. - - ♪ - Epitritus tertius, als: lēctūrūs ēst,
lēctūrā sīs.
16. - - - ♪ Epitritus quartus, als: lēgīssēmūs,
lēgīssētīs.

Van de uit vier lettergrepen bestaande versvoeten verdienen de meeste opmerking de Choriambus, de Ionicus a minore en a majore, en de Epitritus secundus, daar de overige gewoonlijk als zamen- gestelde voeten kunnen beschouwd worden.

§ 3. *Arsis* en *Thesis*. In elken versvoet heeft eene verheffing en eene daling der stem plaats. De verheffing, *Arsis* (*ἀρσις*) genaamd, rust op die lettergreep, welke den klemtoon, *Ictus*, heeft, dien men gewoonlijk door het teeken van den accentus acutus kenmerkt. Spondaei, Dactyli, Choriambi en Trochaei hebben de *Arsis* op de eerste lange lettergreep der versmaat, dus: $\overset{\cdot}{-}$, $\overset{\cdot}{-} \overset{\cdot}{-}$, $\overset{\cdot}{-} \overset{\cdot}{-} \overset{\cdot}{-}$, $\overset{\cdot}{-} \overset{\cdot}{-} \overset{\cdot}{-}$: insgelijks de Jambus en Anapaestus; dus: $\overset{\cdot}{-} \overset{\cdot}{\cup}$, $\overset{\cdot}{-} \overset{\cdot}{\cup} \overset{\cdot}{\cup}$. Wanneer de Jambus door den Tribrachys vervangen wordt, staat zij op de tweede korte lettergreep, $\overset{\cdot}{\cup} \overset{\cdot}{\cup} \overset{\cdot}{-}$, en wanneer in zijne plaats de Dactylus treedt, op de eerste korte, $\overset{\cdot}{\cup} \overset{\cdot}{\cup} \overset{\cdot}{-}$. De *Arsis* heeft die kracht,

dat zij dikwijls korte lettergrepen lang maakt, waarover Cap. II § 2.

De daling der stem, *Thesis* genaamd, valt op die lettergrepen, welke op de *Arsis* volgen of haar voorafgaan.

§ 4. *Caesuur*. Wanneer in een vers elk woord een' versvoet uitmaakt, wordt het vers hierdoor slepend en onaangenaam voor het oor, b. v.:

*Romae | moenia | terruit | impiger | Hannibal |
armis.*

*Miscent | fido | flumina | candida | sanguine |
sparso.*

Om deze reden hebben de goede dichters zich vooral daarop toegelegd, dat de verschillende versvoeten behoorlijk onderling in verband gebragt werden. Dit geschiedt door de *caesuur*. Er is *caesuur*, wanneer een woord in het vers zoo geplaatst is, dat bij het scanderen of afmeten der versvoeten het eerste gedeelte van dit woord het einde van een' versvoet, en het laatste gedeelte het begin van den volgenden is. In het vers:

Tityre, tu patulae | recubans | sub tegmine fagi,
valt de *caesuur* op de laatste lettergreep der woorden *patulae* en *recubans*.

Men onderscheidt deze *woordeaesuur* van de *verscaesuur*, welke laatste grootendeels op het eindigen

der gedachte berust, en dus eene langere rust vereischt. Zoo is in het vers :

Donec eris | felix || multos | numerabis | amicos.
de verscaesuur na het woord *felix*, terwijl zich woordcaesuren bevinden op de laatste lettergrepen der woorden *eris*, *multos* en *numerabis*.

Gewoonlijk valt de caesuur op dezelfde lettergreep als de Arsis en wordt dan de *mannelijke* genoemd, zoo als in het zoo even aangehaalde vers het geval is. Soms echter vereenigt zij zich met de Thesis, en draagt dan den naam van *vrouwelijke* caesuur. Voorbeelden hiervan vindt men in de volgende verzen :

Beatus ille | qui procul negotiis
Paterna rura | bobus exercet suis.

Naturae verique : | sed omnes una manet nox.

De verschillende wijzen, waarop de caesuren moeten verdeeld worden, opdat eene afwisselende beweging in den rhythmus plaats vinde, leert men het best door het vlijtig lezen van goede dichters, vooral van VIRGILIUS.

§ 5. Naarmate een vers uit twee, drie, vier of meerdere versvoeten bestaat, wordt het *dimeter* (*δίς* en *μέτρον*), *trimeter*, *tetrameter* enz. genoemd. Hierbij is echter aan te merken, dat bij Jambische, Trochaische en Anapaestische verzen niet één, maar twee versvoeten eene versmaat uitmaken, welke men eene *dipodie* noemt.

§ 6. Wanneer in den laatsten voet van een vers geene lettergreep ontbreekt, noemt men het *acatalecticus* (*κατάληξις*, *depositio* of *clausula*); wanneer ééne of twee lettergrepen ontbreken, *catalecticus*; wanneer eene halve dipodie ontbreekt, *brachycatalecticus*. Blijft slechts eene lettergreep overig, zoo heet het vers *catalecticus in syllabam*; zijn er twee overig, *catalecticus in duas syllabas* of *in dissyllabum*.

Somtijds heeft de laatste maat eene lettergreep te veel, en het vers heet dan *hypercatalecticus*. Hiervan onderscheide men echter den versus *hypermeter*, die eene overvloedige lettergreep aan het einde heeft, welke met eenen klinker of eene *m* eindigt en met het volgende vers zamensmelt, b. v.:

Omnia Mercurio similis, vocemque coloremque,

Et crines flavos.

Lees: *Colorem—Qu' et crines.*

Jamque iter emensi turres et tecta Latinorum

Ardua cernebant.

Lees: *Latino—r' Ardua.*

§ 7. Naarmate men de verzen uit verschillende oogpunten beschouwt, verkrijgen zij verschillende namen. De voornaamste zijn ontleend:

1. Van hunnen inhoud , als : Heroïsche , Elegische , Lyrische.
2. Van het volk , waar zij meest in gebruik waren , als : Ionische , Cretische.
3. Van de uitvinders , als : Sapphische , Alcaïsche.
4. Van het getal hunner lettergrepen , als Hendecasyllabi.
5. Van de verbinding van verschillende verssoorten , als : Dactylico—Trochaïci.
6. Van den voet , die het meest voorkomt , als : Jambische , Trochaische.
7. Van het getal der versvoeten , als : dimetri , tetrametri. (zie § 5).
8. Van de meerdere of mindere voltaligheid der lettergrepen in den laatsten versvoet , als : acatalectici , hypercatalectici. (§ 6).

II.

VAN ENIGE VRIJHEDEN, WELKE ZICH DE DICHTERS BIJ HET ZAMENSTELLEN DER VERZEN VEROORLOVEN.

Deze gewoonten, door het gebruik gewettigd, dragen gewoonlijk de volgende namen: *Systole*, *Diastole*, *Crasis*, *Diaerësis*, *Hiatus* en *Apocope*.

§ 1. *Systole* (συστέλλω) noemt men het als kort gebruiken eener lange lettergreep. Dit geschiedt zelden, en slechts dan, wanneer de kwantiteit der woorden met de versmaat strijdig is. Zoo zoude b. v. het woord *expulerunt* nooit in een Dactylisch vers kunnen gebruikt worden, indien men niet de e kort maakte. Voorbeelden der systole vindt men in de woorden: *tulerunt*, *Aenēades*, *Sidōnis*, *Orion* en andere.

Obstupui, stetēruntque comae, vox faucibus haesit.

§ 2. *Diastole* (διαστέλλω) heeft plaats, wan-

neer eene korte lettergreep lang genomen wordt. Dikwijls vindt men haar in den subjunctivus van het perfectum, en in woorden, waar drie korte lettergrepen achter elkander volgen. Ook heeft de Arsis, wanneer zij met de verscaesuur, of ook somtijds met de woordcaesuur te zamen valt, de kracht van korte lettergrepen lang te maken, en zelfs het korte *quē*, wanneer het, om meer nadruk te geven, herhaald wordt. Tot voorbeeld der diastole mogen de volgende verzen dienen:

*Invalidūs | etiamque tremens |, etiam insciūs aevi.
Luctus ubique pavōr | et plurima mortis imago.
Dona dehinc auro graviā | sectoque elephanto.
O me felicēm, | o nox mihi candida et o tu.
Sideraque | venticque nocent, | avidaeque volucres.*

§ 3. *Crasis* (κράσις), ook *Synaerēsis* (συναίρεσις) of *Synizēsis* (συνιζάνω) genoemd, is het ineenmelten van twee klinkers. Zoo wordt *dein dēin*, *dēest dēst*, *aurēa aurā*. Wanneer de twee klinkers zich niet gemakkelijk tot eenen tweeklank of gemengden klank laten vereenigen, is men ook gewoon zulks *Synecphonēsis* (συνεκφώνησις) of *Episynaloephe* (ἐπισυναλείφω) te noemen, b. v. wanneer bij HORATIUS *quoad* éene lettergreep wordt, of wanneer *postea*, *omnia*, *vietus*, *alveo*, *pueri* slechts twee lettergrepen hebben. Eene *i* voor een' an-

deren klinker wordt door de crasis eene *j*, en eene *u* voor *g*, *m*, *d*, *t* en *v* eene *v*, waardoor dus in de voorgaande lettergreep positie ontstaat, b. v. *tennis* voor *tēnētis*, *fluvjorum* voor *flūvīorum*. Voorbeelden der Crasis zijn :

Tityre , pascentes a flumine reice capellas.

Sint Maecenates, non deerunt, Flacce, Marones.

Vehemens et liquidus puroque simillimus amni.

Uno eodemque igni: sic nostro Daphnis amore.

Genua labant , gelidus concrevit frigore sanguis.

Pectora , nec misero clipei mora profuit aenei.

§ 4. *Diaerēsis* (διαίρεσις) *Diazeuxis* (διαζευξις), of *Dialysis* (διάλυσις) bestaat, wanneer een tweeklank in zijne twee klinkers opgelost wordt, of wanneer *v* in *u* en *j* in *i* verandert, waardoor de voorgaande lettergreep kort wordt. Zelfs *u* naar *q* wordt op deze wijze als een afzonderlijke klinker beschouwd, b. v. *ἀϋᾶ*.

Caius ecce jacet.

Nunc mare nunc siluae.

Pristina vota novo munere dissoluo.

§ 5. *Hiatus* (gaping) is het verwaarloozen der *Elisio* of *Synaloephe*. Dikwijls namelijk werpen de dichters den voor een' anderen klinker staanden klinker of tweeklank niet weg, zoo als de gewoonte vereischt. Dit geschiedt echter niet zonder reden en vooral in de volgende gevallen :

a. Bij de tuschenwerpsels *o*, *heu*, *vae*, *ah*, *proh* en *io*; b. v.: *o utinam*; *heu! ubi*.

b. In de verscaesuur, of ook daar, waar een onderdeel van een vers geeindigd is, en de lezer dus een weinig ophoudt, b. v.:

Aut Tmaros aut Rhodope, | aut extremi Garamantes.

Munera sunt lauri | et suave rubens hyacinthus.
Posthabita coluisse Samo. | Hic illius arma.

c. Wanneer men door de op elkander stuitende klinkers het vers meer levendigheid geven wil, b. v.:

Ter sunt conati | imponere Pelio Ossam.
Lamentis gemituque et foemineo ululatu.

Jactari quos cernis in Ionio immenso,

d. In Grieksche woorden, waar de hiatus tevens de kracht heeft van lange lettergrepen in de thesis kort te maken, b. v.:

Amphion Dircaeus in Actaeo Aracyntho.
Clamassent, ut littus Hylā, Hylā omne sonaret.
Implerunt montes, flerunt Rhodopēāe arces.
Victor apud rapidum Simoēnta, sub Iliō alto.

Hiertoe behoort ook het verzuimen der *Ecthlipsis* (*ἐκθλιψω*) of de *Collisio*. Te weten, de letter *m*, tuschen twee klinkers geplaatst, wordt ook door de beste dichters niet altijd uitgestooten. Dikwijls blijft zij staan in de caesuur en in woorden van ééne lettergreep, b. v.:

*Haec tua sit laus, nate, velim! age concipe bella.
 O me felicem, o nox mihi candida, et o tu.
 Quam laudas, pluma? Cocto num adest honor idem.*

§ 6. *Apocope* (ἀποκόπτω) noemt men het bij de oude dichters gebruikelijke afsnijden der letter s aan het einde der woorden, om die lettergreep kort te maken, b. v.:

*Spernitur orator bonus, horridu(s) miles amator.
 Tum laterali(s) dolor, certissimu(s) nuntiu(s)
 mortis.*

Reeds CICERO, hoewel hij zich in zijne eigene verzen van deze vrijheid bediende, merkt aan: *Eam offensionem nunc fugiunt poëtae novi*. Evenwel zeide men ten gevolge van deze gewoonte ook in de gouden eeuw nog: *satin'* voor *satisne*, *ain'* voor *aisne*, *vin'* voor *visne*, *viden'*, voor *videsne* enz.

III.

OVER DE VERBINDING VAN VERSCHILLENDE VERVOETEN EN VERZEN.

---

§ 1. Daar een gedicht van eenige lengte voor het oor eentoonig is, indien alle verzen uit dezelfde voeten bestaan, wordt in de meeste gedichten de voornaamste versvoet van tijd tot tijd door andere gelijksoortige vervangen, b. v. de Dactylus door den Spondaeus, de Jambus door den Spondaeus of Tribrachys, waarvoor echter bepaalde wetten bestaan.

§ 2. Tot meerdere afwisseling verbond men ook verschillende verssoorten met elkander, zoodat de eene op de andere volgde, en op deze wijze vormde men *Strophen*.

Eene *Strophe* (στροφή) is geëindigd, zoodra het eerst gebruikte vers op nieuw voorkomt. Zoo noemt men een gedicht *carmen distrophon*, *tristrophon* of *tetrasrophon*, wanneer twee, drie of vier verzen eene strophe vormen.

Voorts heeft men van het woord *κᾶλον* de benamingen gevormd van *Strophe monocōlos*, wanneer *ééne*, *dicōlos*, wanneer twee, *tricōlos*, wanneer drie verssoorten er in voorkomen.

HORATIUS heeft geene oden, waarin meer dan drie verssoorten gevonden worden, of meer dan vier verzen tot eene strophe behooren.

Bij het verklaren der verzen zullen wij van de kortere tot de langere overgaan, de strophen daarentegen in die orde rangschikken, volgens welke de verssoorten, waaruit zij bestaan, het natuurlijkst op elkander volgen.

METRA VAN HORATIUS.

I.

OVER DE BIJ HORATIUS VOORKOMENDE VERSSOORTEN.

In de gedichten van HORATIUS vindt men Dactylische, Choriambische, Jambische, Trochaische en Ionische verzen.

§ 1. *Dactylische verzen.*

De Dactylus is in deze hoofdvoet; hij kan echter meestal door den Spondaeus vervangen worden.

Logaoedische verzen worden dezulken genoemd, waarin de trochaische maat de dactylische ópvolgt, omdat deze verzen als het ware het midden houden tusschen het gezang, *αοιδή*, waartoe de Dactylus, en de gewone taal, *λόγος*, waartoe de Trochaeus het meest geschikt is.

A. *Zuiver-dactylische verzen.*

1. Dimeter catalecticus in duas syllabas,
of Versus Adonius.

1 0 0 | 1 0

*Gaudia pelle,
Pelle timorem,
Spemque fugato,
Nec dolor adsit:
Nubila mens est,
Vinetaque frenis,
Haec ubi regnant.*

SAPPHO schreef in deze maat geheele gedichten en onder de nieuweren BOËTHIUS, aan wien de aangehaalde verzen ontleend zijn. HORATIUS gebraikt den Adonius slechts als slotvers der Sapphische strophe. Hij vervangt den Dactylus nooit door een' Spondaeus.

2. Trimeter catalecticus in syllabam,
of Versus Archilochius.

1 0 0 | 1 0 0 | x

*Nos ubi decidimus.
Pulvis et umbra sumus.*

HORATIUS bezigt ook hier den Spondaeus niet. Gedichten, alleen in deze maat geschreven, vindt men bij latere dichters, zoo als AUSONIUS. Bij HORATIUS wisselt de Archilochius af met andere dactylische of met jambische verzen.

3. Tetrameter catalecticus in duas syllabas,
of Tetrameter Heroicus.

⏏ | ⏏ | ⏏ | ⏏

*Puro clarum lumine Phoebum
Melliflui canit oris Homerus.*

Dit vers gebruikt HORATIUS met den Hexameter.
In den derden voet is de Spondaeus zeldzaam.

4. Pentameter Elegiacus.

⏏ | ⏏ | - | ⏏ | ⏏ | ⏏

*Tempora si fuerint nubila, solus eris.
Temporibus non est apta corona meis.
Apparet virtus arguiturque malis.
Saepe etiam Juno, maxima coelicolum.
Audit falsiparens Amphitryoniades.*

Schoon dit vers bij HORATIUS niet voorkomt, is het evenwel bij de beste dichters te veel in gebruik, dan dat wij er hier niet van zouden gewagen. Het is uitsluitend aan de Elegische dichtsoort eigen, en wordt altijd door een' Hexameter voorafgegaan, in verbinding met welken het een *Distichon* (δίς, στίχος) vormt. Men lette: *a.* dat na de halve maat in het midden, waar de woordcaesuur is, het woord eindige. *b.* dat men in de tweede helft geene Spondaei gebruike. *c.* dat het vers niet met een woord van ééne lettergreep of van drie korte lettergrepen sluite. De beste Pentameters hebben OVIDIUS en TIBULLUS; vele gebrekkige daarentegen vindt men bij CATULLUS, b. v. :

*Quam veniens una atque altera rursus hiems.
Troja, virum et virtutum omnium acerba cinis.
Aut facere, haec a te dictaque factaque sunt.
Haec atque illa dies, atque alia atque alia.*

5. Hexameter catalecticus in duas syllabas,
of Hexameter Heroicus.

⏏ | ⏏ | ⏏ | ⏏ | ⏏ | ⏏

*Diffugere nives, | redeunt jam gramina campis.
Ambiguam | tellure nova | Salamina futuram.
Me quoque devexi | rabidus comes Orionis.*

De Hexameter Heroicus is, zoo als zijn naam aanduidt, aan het Epische gedicht eigen. Hij werd echter ook in Elegische, Bucolische, Lyrische, Satyrische en Didactische gebruikt. Daar de drie laatstgenoemde gedichten in HORATIUS voorkomen, moeten wij den Hexameter uit twee oogpunten beschouwen: *a.* in de Lyrische gedichten. *b.* in de Satyren en Brieven.

a. In den Lyrischen Hexameter gelden over het algemeen dezelfde regels, als in den Heroischen, te weten: in de vier eerste voeten wisselt de Dactylus naar willekeur met den Spondaeus af. In den vijfden voet staat slechts zelden een Spondaeus (versus Spondaicus), en nooit zonder voorafgaanden Dactylus.

De caesuur valt gewoonlijk op de eerste lettergreep van den derden voet, en slechts zelden op den tweeden en vierden.

Men plaatst niet gaarne zonder reden in de vier eerste voeten Spondaei, maar tracht, door gepaste afwisseling van Dactyli en Spondaei, den Rhythmus zoo veel mogelijk vloeiend te maken. Gebrekkig is dus het vers van ENNIUS:

Cives Romani tunc facti sunt Campani.

Over het algemeen drukken talrijk voorkomende Spondaei belangrijke, moeilijke, droevige voorwerpen uit, b. v.:

Illi inter sese magna vi brachia tollant.

Involvens umbra magna coelumque polumque.

Et caligantem nigra formidivae lucum.

Aeternum latrans exsanguis terreat umbras.

Raptatus bigis ut quondam, aterque cruento

Pulvere.

Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademtum.

Om die zelfde reden staat ook de Spondaeus op den vijfden voet, b. v.:

Constitit atque oculis Phrygia agmina circumspexit.

Cum patribus populoque, Penatibus et magnis Dis.

Quae quondam in bustis aut culminibus desertis.

Talrijke dactyli daarentegen drukken aangename, spoedig op elkander volgende, snel voorbijgaande voorwerpen uit, b. v.:

Ite domum, saturae, venit Hesperus, ite capellae.

*Dulcis et alta quies, placidaequae simillima morti.
 Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula
 campum.*

*In mare purpureum violentior effluit amnis.
 Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus.*

Men laat het vers niet gaarne eindigen met een woord van ééne lettergreep, tenzij nog een dusdanig woord voorafga, b. v.:

Quod caret alterna requie durabile non est.

Eene uitzondering hiervan is, wanneer de dichter of gewigtige en verhevene, of ook nietige en belagchelijke voorwerpen wil doen in het oog vallen, b. v.:

*Conciliumque vocat divum pater atque hominum
 rex.*

Illic ut perhibent, aut intempesta silet nox.

Insequitur cumulo praeruptus aquae mons.

*Sternitur exanimisque tremens procumbit humi
 bos.*

Parturiant montes, nascetur ridiculus mus.

Vixisset canis immundus vel amica luto sus.

b. In den satyrischen en didactischen Hexameter heeft HORATIUS het eigenaardige doel, om zijne verzen zoo veel mogelijk aan den ongebonden' stijl gelijk te maken, en hun de deftigheid van het heroïsche gedicht te ontnemen. Zulks bewerkt hij:

Door het vormen van lange zinsneden, in welke de gedachte doorloopt, zonder dat zich op het einde der verzen eenig rustpunt bevindt, b. v.:

Vultejum mane Philippus

*Vilia vendentem tunicato scruta popello
 Occupat et salvere jubet prior : ille Philippo
 Excusare laborem et mercenaria vincla ,
 Quod non mane domum venisset : denique quod non
 Providisset eum. Sic ignovisse putato
 Me tibi , si coenas hodie mecum. Ut libet. Ergo
 Post nonam venies : nunc i , rem strenuus auge.*

Door het verbinden van twee verzen tot ééne zinsnede , terwijl hij aan het einde van het eerste vers een voegwoord of voornaamwoord plaatst. Zoo sluiten vele verzen met de woorden : et , atque , ante , qui , quod , quam , ut , si , me , te , se , nos , vos , id , inter , enz.

*Perdidit arma , locum virtutis deseruit , qui
 Semper in augenda festinat et obruitur re.*

In manicis et

Compedibus saevo te sub custode tenebo.

Door het breken der woorden aan het einde der verzen , b. v. :

Est locus uni—

Cuique suus.

Zoo ook inter-est , unde-octoginta , jure-jurando , inter-noscere , enz.

Door talrijke Elisiën en Ecthlipsen , ook van woorden van ééne lettergreep , tegen het gebruik der dichters , b. v. :

*Nil fuerit mī , inquit , cum uxoribus unquam
alienis.*

Zoo vindt men ook : quam aut , tu argento , nam
ut , si erit , enz.

Door het talrijk gebruik der Synizēsis (zie cap.
II, § 3.), b. v. : quōād , ostrēā , lusciniās , pitūīta.

Door de *Apocope* , d. i. het verkorten der woor-
den door het uitwerpen van een' klinker of eene
lettergreep , b. v. : *caldior* voor *calidior* , *lamna*
voor *lamina* , *surrexe* voor *surrexisse* , *divisse* voor
divisisse , *surpīte* voor *surripīte* , *evasti* voor *evasisti*.

Door het menigvuldig gebruik der Spondaei , b. v. :

Qui fit , Maecenas , ut nemo , quam sibi sortem.

Contentus vivat , laudet diversa sequentes.

Solos felices viventes clamat in urbe.

De Hexameter Spondaicus daarentegen komt slechts
eenmaal voor , Art Poët. v. 467 :

Invitum qui servat , idem facit occidenti.

Door het talrijk sluiten met woorden van ééne
lettergreep , zonder dat een woord van ééne letter-
greep voorafgaat , b. v. :

Mancipiis locuples , eget aeris Cappadocum rex.

B. Dactylisch-Logaoedische verzen.

1. Pindaricus Dactylicus of Dactylicus Alcaicus.

1 0 0 | 1 0 0 | 1 0 1 0

Purpurei metuunt tyranni.

Wordt bij HORATIUS slechts gebruikt als slotvers der Alcaische strophe.

2. Archilochius major.

100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 10

Solvitur acris hiems grata vice veris et Favoni.

Wordt bij HORATIUS met een jambisch vers verbonden.

§ 2. Choriambische verzen.

In deze verzen is de Choriambus de heerschende voet, die somtijds door den Epitritus secundus vervangen wordt. Zij hebben allen in het begin een' voorslag (basis) van ééne of meer lettergrepen, en op het einde een' naslag (catalexis), of ten minste op het einde een' naslag van ééne, twee of drie lettergrepen.

1. Choriambicus Aristophanius.

1000 | 010

Lydia dic, per omnes.

Wordt gebruikt, gevolgd door den Sapphicus major.

2. Pherecraticus.

1- | 1000 | 0

Coelo sidera fulgent.

Dient in de Choriambische strophe tricōlos tetra-
trōphos, voorafgegaan door twee Asclepiadei en
gevolgd door den Glycomius.

3. Glyconius.

$$\bar{1} - | \bar{1} \cup \cup - | \cup \bar{1}$$

Audax omnia perpeti.

Wordt slechts in verbinding met andere Choriambische verzen gebruikt.

4. Asclepiadēus minor.

$$\bar{1} - | \bar{1} \cup \cup - | \bar{1} \cup \cup - | \cup \bar{x}$$

Maccenas, atavis edite regibus.

Komt voor alleen gebruikt en in verbinding met andere Choriambische verzen.

5. Asclepiadēus major of Alcaicus Choriambicus.

$$\bar{1} - | \bar{1} \cup \cup - | \bar{1} \cup \cup - | \bar{1} \cup \cup - | \cup \bar{x}$$

Nullam, Vare, sacra vite prius severis arborem.

Komt bij HORATIUS slechts alleen gebruikt voor.

6. Sapphicus minor.

$$\bar{1} \cup \cup - | \bar{1} | \cup \cup - | \cup \bar{1} \cup$$

Hic ames dici pater atque princeps.

Driemaal geplaatst, en door den Adonius gevolgd, vormt hij de Sapphische strophe. Op de vijfde lettergreep heeft HORATIUS slechts met ééne uitzondering de mannelijke voetcaesuur.

7. Sapphicus major.

$$\bar{1} \cup \cup - | \bar{1} | \cup \cup - || \bar{1} \cup \cup - | \cup \bar{1} \cup$$

Te Deos oro, Sybarim cur properasamando.

Komt voor, voorafgegaan door den Aristophanius.

8. Versus Alcaicus.

$$* \quad | \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad || \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad | \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}}$$

Odi profanum vulgus et arceo.

Dit vers, van hetwelk de Alcaische strophe haren naam ontleent, waarin het dan ook het voornaamste vers is, wordt gewoonlijk tot de logaoedische verzen gebragt. Daar het echter in den eersten voet een' Epitritus secundus, en in den tweeden een' Choriambus heeft, bestaat er geene voldoende reden, waarom het niet even zoo goed als de Sapphicus minor en major tot de Choriambische verzen zou kunnen gerekend worden. De basis is bij HORATIUS bijna altijd eene lange lettergreep, en na de vijfde lettergreep eindigt steeds het woord.

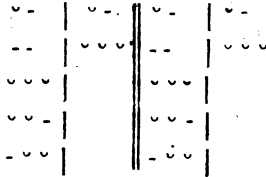
§ 3. *Jambische verzen.*

Men herinnere zich, dat Jambische, Trochaische en Anapaestische verzen met dipodien afgemeten worden. Op de onevene plaatsen, d. i. in den eersten, derden en vijfden Jambus, kan de korte lettergreep door eene lange, en deze weder door twee korte vervangen worden. Ook kan men de lange telkens in twee korte oplossen. In de evene plaatsen kan de lange lettergreep door twee korte vervangen worden, maar de voorafgaande korte moet blijven.

1 Dimeter acatalecticus.

$$\begin{array}{c} \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad | \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad || \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad | \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \\ \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad | \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad || \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad | \quad \overset{\vee}{\text{—}} \quad \overset{\vee}{\text{—}} \end{array}$$

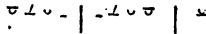
Men kan dus de volgende versvoeten gebruiken :

Queruntur in sylvis aves.

Wordt bij HORATIUS of met den Trimeter of met een Dactylisch vers verbonden.

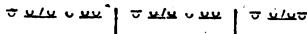
.2. Dimeter hypercatalecticus.

Si fractus illabatur orbis.

Dit vers, gewoonlijk Alcaicus enneasyllabus genoemd, kan gevoegelijk onder de jambische gerangschikt worden. In de plaats van den eersten Jambus gebruikt HORATIUS meestal een' Spondaeus, en in de plaats van den derden altijd. Het is het derde vers in de Alcaische strophe.

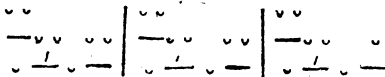
3. Trimeter Catalecticus.

Mea renidet in domo lacunar.

Wordt verbonden met den Archilochius major of met een trochaisch vers.

4. Trimeter acatalecticus of senarius.

Paterna rura bobus exercet suis.

Vitam regit fortuna , non sapientia.

Libet jace|re modo sub an|tiqua ilice.

Pavidumque lepo|rem et advenam | laqueo gruem.

Komt bij HORATIUS deels alleen voor , deels met een ander jambisch , deels met een dactylisch en met een jambisch vers.

§ 4. Trochaische verzen.

Van deze komt bij HORATIUS alleen voor de Dimeter catalecticus , gevolgd door den Jambicus trimeter catalecticus.

— — — — | — —

Truditur dies die.

§ 5. Ionische verzen.

Ook deze verssoort vindt men bij HORATIUS slechts eenmaal , Od. III , 12. Dit gedicht bestaat waarschijnlijk uit twee tetrametri , gevolgd door een' dimeter.

— — — — | — — — — | — — — — | — — — —
 — — — — | — — — — | — — — — | — — — —
                   — — — — | — — — —

~~~~~ 1882-1883 ~~~~~

II.

DE BIJ HORATIUS VOORKOMENDE STROPHEN.

Bij het optellen der verschillende, bij HORATIUS voorkomende strophen, zal tot meerder gemak van den leerling de plaats opgegeven worden, waar de verzen in het vorige hoofdstuk opgenoemd zijn, alsmede de oden, waarin zij gevonden worden.

§ 1. *Metrum Asclepiadēum minus*,
monocolon monostrophon.

-- | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘

Maecenas, atavis edite regibus,

O et praesidium et dulce decus meum.

Bestaat uit den Asclepiadeus minor (§ 2, 4.).

Hor. I, 1. III, 30. IV, 8.

§ 2. *Metrum Asclepiadeum majus*,
monocolon monostrophon.

-- | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘

*Nullam, Vare, sacra vite prius severis arborem
Circa mite solum Tiburis aut moenia Catili.*

bestaat uit den Asclepiadeus major. (§ 2, 5.).

Hor. I, 11, 18. IV, 10.

§ 3. *Metrum Glyconico-Asclepiadeum,
dicolon distrophon.*

-- | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘
-- | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘

Sic te Diva potens Cypri,

Sic fratres Helenae, lucida sidera.

bestaat uit den Glyconicus (§ 2, 3.), en den Asclepiadeus minor (§ 2, 4.).

Hor. I, 3, 13, 19, 36. III, 9, 15, 19, 24, 25, 28. IV, 1, 3.

§ 4. *Metrum Asclepiadeo-Glyconicum,
dicolon tetrastraphon.*

-- | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘
-- | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘
-- | - ˘ ˘ - | - ˘ ˘ - | ˘ ˘
-- | ˘ ˘ ˘ - | ˘ ˘

Scribēris Vario fortis, et hostium

Victor, Maconii carminis alite,

Quam rem cunque ferox navibus aut equis

Miles te duce gesserit.

bestaat uit den Asclepiadeus minor, (§ 2, 4.) drie-
maal geplaatst, en den Glyconicus (§ 2, 3.).

Hor. I, 6, 15, 24, 33. II, 12. III, 10, 16.
IV, 5, 12.

§ 5. *Metrum Asclepiadeo-Pherecratico-
Glyconicum, tricolon tetra-
strophon.*

$$\begin{array}{cccc} \text{--} & | & \text{L} & \text{v} & \text{v} & \text{--} & || & \text{L} & \text{v} & \text{v} & \text{--} & | & \text{v} & \text{v} \\ \text{--} & | & \text{L} & \text{v} & \text{v} & \text{--} & || & \text{L} & \text{v} & \text{v} & \text{--} & | & \text{v} & \text{v} \\ & & \text{--} & | & \text{L} & \text{v} & \text{v} & \text{--} & | & \text{v} & & & & \\ & & & & \text{--} & | & \text{L} & \text{v} & \text{v} & \text{--} & | & \text{v} & \text{v} & \end{array}$$

*Dianam tenerae dicite virgines:
Intonsum, pueri, dicite Cynthium,
Latonamque supremo
Dilectam penitus Jovi.*

bestaat uit twee Asclepiadeussen (§ 2, 4.), den Pherecraticus (§ 2, 2.), en den Glyconicus (§ 2, 3).

Hor. I, 5, 14, 21, 23. III, 7, 13. IV, 13.

§ 6. *Strophe Sapphica, dicolos
tetra-strophos.*

$$\begin{array}{cccc} \text{L} & \text{v} & \text{--} & \text{--} & | & \text{L} & | & \text{v} & \text{v} & \text{--} & | & \text{v} & \text{--} & \text{v} \\ \text{L} & \text{v} & \text{--} & \text{--} & | & \text{L} & | & \text{v} & \text{v} & \text{--} & | & \text{v} & \text{--} & \text{v} \\ \text{L} & \text{v} & \text{--} & \text{--} & | & \text{L} & | & \text{v} & \text{v} & \text{--} & | & \text{v} & \text{--} & \text{v} \\ & & & & & \text{L} & \text{v} & \text{v} & \text{--} & | & \text{v} & \text{--} & \text{v} & \end{array}$$

*Jam satis terris nixis atque dirae
Grandinis misit Pater, et rubenti
Dextera sacras jaculatus arces.
Terruit urbem.*

Deze strophe , welke na de Alcaische bij HORATIUS het meest voorkomt , en wel vooral in Oden van plegtigen , ernstigen inhoud , bestaat uit drie kleinere Sapphische verzen (§ 2 , 6.) , en een' Adonius (§ 1 , A , 1.). Op het einde van het derde Sapphische vers wordt dikwijls het woord gebroken , zoodat het laatste gedeelte een deel van den Adonius uitmaakt , b. v. : II , 16 , 7.

Grosche , non gemmis neque purpura venale , neque auro.

.Hypermetrische verzen , wier uitgang door de Elision of Echthipsis verloren gaat , zijn op het einde van elken regel geoorloofd.

Hor. I , 2 , 10 , 12 , 20 , 22 , 25 , 30 , 32 , 38. II , 2 , 4 , 6 , 8 , 10 , 16. III , 8 , 11 , 14 , 18 , 20 , 22 , 27. IV , 2 , 6 , 11 , en het carmen saeculare.

§ 7. *Metrum Aristophanio- Sapphicum , dicolon distrophon.*

$$\begin{array}{ccccccc} \text{I} & \text{V} & \text{V} & - & | & \text{V} & - \text{V} \\ \text{I} & \text{V} & - & - & | & \text{V} & \text{V} & - & || & \text{I} & \text{V} & \text{V} & - & | & \text{V} & - \text{V} \end{array}$$

Lydia , dic , per omnes

Te Deos oro , Sybarim cur properas amando.

bestaat uit den Aristophanius (§ 2 , 1) en den Sapphicus major (2 , 7).

Hor. I , 8.

§ 8. *Strophe Alcaica*,
tricolos tetrastrophos.

-		L	v	-	-		L	v	v	-	-		v	v	x
-		L	v	-	-		L	v	v	-	-		v	v	x
v	L	v	-		v	L	v	-		v	-	-		v	-
		L	v	v		L	v	v		L	v	-	-		v

Odi profanum vulgus et arceo :
Favete linguis : carmina non prius
Audita Musarum sacerdos
Virginibus puerisque canto.

Aan deze strophe geeft HORATIUS bijna altijd de voorkeur in liederen van meer deftigen aard, en zij komt verreweg het meest bij hem voor. Bij uitzondering vindt men haar ook in Oden, wier inhoud meer naar het vrolijke overhelt, b. v.: I, 17, 27. II, 5. III, 17. Twee Alcaische verzen (§ 2, 8), worden gevolgd door den Jambicus dimeter hypercatalecticus (§ 3, 2.) en den Dactylicus Pindaricus (§ 1, B, 1).

Hor. I, 9, 16, 17, 26, 27, 29, 31, 35, 37.

II, 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 19, 20.

III, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 17, 21, 23, 26, 29.

IV, 4, 9, 14, 15.

§ 9. *Metrum Heroico-Archilochium*,
dicolon distrophon.

L	v	-	-		L	v	-	-		L	v	-	-		L	v	-	-		L	v	-	-		-	-	

*Diffugere nives , redeunt jam gramina campis ,
Arboribusque comae.*

bestaat uit den Hexameter Heroicus (§ 1 , A , 5) ,
en den Archilochius (1 , A , 2).

Hor. IV , 7.

§ 10. *Metrum Heroico-Alcmanium ,
dicolon distrophon.*

$$\begin{array}{cccccc} \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & - \bar{0} \\ & & \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & - \bar{0} & & \end{array}$$

*Quo nos cunque feret melior fortuna parente ,
Ibimus , o socii comitesque.*

bestaat uit den Hexameter Heroicus (§ 1 , A , 5) ,
en den Dactylicus tetrameter catalecticus in duas
syllabas (§ 1 , A , 3).

Hor. I , 7 , 28. Epod. XII.

§ 11. *Metrum Heroico-Jambicum minus ,
dicolon distrophon.*

$$\begin{array}{cccccc} \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & \bar{1} \bar{0} 0 & | & - \bar{0} \\ & & \bar{0} \bar{1} \bar{0} & | & \bar{0} \bar{1} \bar{0} & | & \bar{0} \bar{1} \bar{0} & | & \bar{0} \bar{1} \bar{0} & | & \bar{0} \bar{1} \bar{0} \end{array}$$

*Nox erat et coelo fulgebat luna sereno
Inter minora sidera.*

bestaat uit den Hexameter Heroicus (§ 1 , A , 5) ,
en den Jambicus dimeter acatalecticus (§ 3 , 1).

Hor. Epod. XIV , XV.

§ 12. *Metrum Heroico-Jambicum majus*,
dicolon distrophon.

$\begin{array}{cccccc} \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} \\ \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} \end{array}$

Altera jam teritur bellis civilibus aetas,
Suis et ipsa Roma viribus ruit.

Bestaat uit den Hexameter Heroicus (§ 1, A, 5.),
en den Jambicus trimeter acatalecticus (§ 3, 4).

Hor. Epod. XVI.

§ 13. *Metrum Heroico-Jambico-Archilochium*,
tricolon tristrophon.

$\begin{array}{cccccc} \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} \\ \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} \end{array}$

Illic omne malum vino cantuque levato,
Deformis aegrimoniae
Dulcibus alloquiis.

Bestaat uit den Hexameter Heroicus (§ 1, A, 5.), den
Jambicus dimeter acatalecticus (§ 3, 1.), en den Archilochius (§ 1, A, 2.). In vele uitgaven worden de
beide laatste regels tot een Jambelegisch vers vereenigd.

Hor. Epod. XIII.

§ 14. *Metrum Archilochio-Jambicum*,
dicolon distrophon.

$\begin{array}{cccccc} \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} \\ \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} & | & \text{—} & \text{—} \end{array}$

*Solvitur acris hyems grata vice veris et Favonî ,
Trahuntque siccas machinae carinas.*

Bestaat uit den Archilochius major (§ 1, B, 2.),
en den Jambicus trimeter catalecticus (§ 3, 3.).

Hor. I, 4.

§ 15. *Metrum Jambicum , monocolon ,
monostrophon.*

$$\begin{array}{c} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \quad | \quad \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \quad | \quad \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \quad | \quad \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \\ \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \quad | \quad \underset{\vee}{-} \quad | \quad \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \quad | \quad \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \end{array}$$

*Jam jam efficaci do manus scientiae ,
Supplex et oro regna per Proserpinae.*

Bestaat uit den Jambicus trimeter acatalecticus of
senarius (§ 3, 4.). Met de vijfde lettergreep eindigt
gewoonlijk het woord. In deze maat zijn alle fabe-
len van Phaedrus geschreven.

Hor. Epod. XVII.

§ 16. *Metrum Jambicum , dicolon ,
distrophon.*

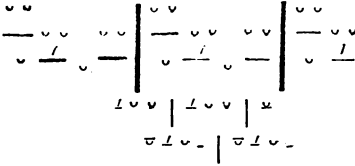
$$\begin{array}{c} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \quad | \quad \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \quad | \quad \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \\ \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \quad | \quad \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \quad | \quad \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \\ \\ \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \quad | \quad \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \overset{\vee}{-} \\ \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \quad | \quad \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \underset{\vee}{-} \end{array}$$

*Beatus ille , qui procul negotiis ,
Ut prisca gens mortalium.*

Bestaat uit den Jambicus trimeter acatalecticus (§ 3, 4.) of senarius en den Jambicus dimeter acatalecticus (§ 3, 1.).

Komt voor in de tien eerste Epodon.

§ 17. *Metrum Jambico- Archilochio- Jambicum*, *tricolon tristrophon*.

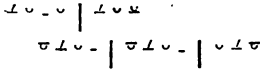

Petti, nihil me, sicut antea, juvat
Scribere versiculos,
Amore perculsum gravi.

Bestaat uit Jambicus senarius (§ 3, 4.), den Archilochius (§ 1, A, 2.) en den Jambicus dimeter acatalecticus (§ 3, 1.).

Hor. Epod. XI.

§ 18. *Metrum Trochaico- Jambicum*
of Hipponactēum.

Non ebur neque aureum
Mea renidet in domo lacunar.

Bestaat uit den Trochaicus dimeter catalecticus (§ 4), en den Jambicus trimeter catalecticus (§ 3, 3.).

Hor. II, 18.

§ 19. *Metrum Ionicum a minore, dicolon tristrophon.*

u u l - | u u l - | u u l - | u u l -
 , u u l - | u u l - | u u l - | u u l -
       u u l - | u u l -

*Miserarum est, neque amori dare ludum, neque
dulci*

*Mala vino lavere aut exanimari, metuentes
Patruae verbera linguae.*

Bestaat uit twee Ionici a minore tetrametri, en eenen dimeter. Anderen schrijven dit gedicht als monocolon, bestaande uit dimetri, trimetri of tetrametri.

~~~~~

REGISTER

OP DE

METRA VAN DE ODEN VAN HORATIUS.

volgens Hoofdstuk II.

Boek I, Ode 1.	§ 1.
2.	6.
3.	3.
4.	14.
5.	5.
6.	4.
7.	10.
8.	7.
9.	8.
10.	6.
11.	2.
12.	6.
13.	3.
14.	5.
15.	4.
16.	8.
17.	8.

Boek I, Ode	18.	§ 2.
	19.	3.
	20.	6.
	21.	5.
	22.	6.
	23.	5.
	24.	4.
	25.	6.
	26.	8.
	27.	8.
	28.	10.
	29.	8.
	30.	6.
	31.	8.
	32.	6.
	33.	4.
	34.	8.
	35.	8.
	36.	3.
	37.	8.
	38.	6.
Boek II, Ode	1.	8.
	2.	6.
	3.	8.
	4.	6.
	5.	8.
	6.	6.

Boek II, Ode	7.	§ 8.
	8.	6.
	9.	8.
	10.	6.
	11.	8.
	12.	4.
	13.	8.
	14.	8.
	15.	8.
	16.	6.
	17.	8.
	18.	18.
	19.	8.
	20.	8.
Boek III, Ode	1.	8.
	2.	8.
	3.	8.
	4.	8.
	5.	8.
	6.	8.
	7.	5.
	8.	6.
	9.	3.
	10.	4.
	11.	6.
	12.	19.
	13.	5.

Boek III, Ode	14.	§ 6.
	15.	3.
	16.	4.
	17.	8.
	18.	6.
	19.	3.
	20.	6.
	21.	8.
	22.	6.
	23.	8.
	24.	3.
	25.	3.
	26.	8.
	27.	6.
	28.	3.
	29.	8.
	30.	1.
Boek IV, Ode	1.	3.
	2.	6.
	3.	3.
	4.	8.
	5.	4.
	6.	6.
	7.	9.
	8.	1.
	9.	8.
	10.	2.

Boek IV , Ode	11.	§ 6.
	12.	4.
	13.	5.
	14.	8.
	15.	8.
Epodon Ode	1-10.	16.
	11.	17.
	12.	10.
	13.	13.
	14.	11.
	15.	11.
	16.	12.
	17.	15.
Carmen saeculare.		6.

